

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA GEOGRAFIA „PLANETA NOWA”

Przedmiotowy system oceniania z geografii w Zespole Szkolno- Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Jedlinie- Zdroju opracowany jest w oparciu o:

- 1) Podstawę programową;
- 2) Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
- 3) Statut i WSO ;
- 4) Program edukacyjny wydawnictwa Nowej Ery, pt: „*Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej – Planeta Nowa*” autorstwa Ewy Marii Tuz, Barbary Dziedzic

1. Ocenianie wiadomości i umiejętności:

Oceniamy:

a. wiadomości przedmiotowe:

- Zgodnie z programem nauczania i kryteriami wynikającymi z podstaw programowych.

b. umiejętności przedmiotowe:

- Czytanie map różnej treści,
- Wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych i społecznych
- Umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,
- Umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
- Umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnicy wysokości, średnich temperatur, amplitudy, spadku temperatury z wysokością, wysokości słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnic czasowych),
- Umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną,
- Wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym.

- dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych,
- porównywanie i wnioskowanie,
- korzystanie z różnych źródeł informacji.

c. postawę ucznia i jego aktywność:

- pracę w grupie,
- dyskusję,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedzialność za podjęte zadania,

- kreatywność.

2. Formy podlegające ocenie:

a. odpowiedzi ustne

Ocena celująca: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, zawierająca treści wykraczające poza program nauczania, wskazująca na rzeczywiste zainteresowanie ucznia nauczaniem przedmiotem

Ocena bardzo dobra: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, prawidłowe argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie

Ocena dobra: odpowiedź samodzielna, bezbłędna, z dopuszczalnymi niewielkimi usterkami merytorycznymi, próba formułowania samodzielnych wniosków i ocen

Ocena dostateczna: odpowiedź niepełna, powierzchowna, z nielicznymi błędami rzeczowymi, które uczeń jest w stanie skorygować z pomocą nauczyciela

Ocena dopuszczająca: odpowiedź błędna, niesamodzielna, jednakże z pomocą nauczyciela uczeń jest w stanie udzielić odpowiedzi na proste pytania

Ocena niedostateczna: uczeń nie potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania nawet z pomocą nauczyciela

b. formy pisemne:

1. kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane),
2. testy, sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem),

Przylapanie ucznia na niesamodzielnej pracy podczas kartkówki, na sprawdzianie lub teście wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej oraz zakończeniem pracy. Przez niesamodzielną pracę należy rozumieć min.: odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie, itp.

c. wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi

na lekcji, praca w grupie, obserwacja doświadczeń i wyciąganie wniosków itp.).

Będą oceniane za pomocą tzw. „plusów” zapisanych w dzienniku. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi trzy plusy. Z kolei za brak jakiegokolwiek wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje „minusy”. Za trzy minusy ocena niedostateczna.

d). umiejętności doskonalone w domu (praca domowa).

Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje „minus”. Można mieć dwa minusy. Za każdy następny brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Za prawidłowe wykonanie zadania domowego uczeń dostaje plus. Za trzy plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą. Plusy i minusy wzajemnie się redukują.

e). prace dodatkowe (opracowanie referatu, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, okazy wzbogacające zbiory itp.) – uczeń otrzymuje ocenę w skali celującej – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający.

f). za czynny udział w zajęciach pozalekcyjnych związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości uczeń otrzymuje dodatkowe oceny (także celujące).

g) za sukcesy w konkursach przedmiotowych uczeń otrzymuje oceny bardzo dobrą lub celującą w zależności od rangi konkursu i zajętego miejsca

3. Kryteria oceniania:

a). W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę przeliczaną na oceny wg kryteriów:

niedostateczny	0 – 29 %
dopuszczający	30 – 49 %
dostateczny	50 – 69 %
dobry	70 – 89 %
bardzo dobry	90 – 100%

Dodatkowo może być zadanie na ocenę celującą.

b). Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji raz w semestrze tzw. nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, kartkówek). **Nieprzygotowanie musi być zgłoszone na początku zajęć.**

c) Oceny mają różną wagę: najważniejsze są ze sprawdzianów i za sukcesy w konkursach (waga 4), następnie z odpowiedzi ustnych i kartkówek(waga 3), aktywność na lekcji, prace dodatkowe(waga 2), zadania domowe , praca w grupach oraz prowadzenie zeszytu (waga 1). Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych.

4. Kryteria oceniania z geografii na poszczególne oceny:

CELUJĄCY:

- wiedza na poziomie znacznie przekraczającym wymagania programowe,
- pełne rozumienie wiadomości programowych i na ich podstawie operowanie treściami programowymi,
- samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą geograficzną w teorii i praktyce,

- odpowiedzi ustne i pisemne świadczące o opanowaniu wiedzy we właściwym zakresie problemowym,
- posługiwanie się poprawnym językiem geograficznym,
- swobodne operowanie faktami, dostrzeganie między nimi związków, ukazywanie związków między zjawiskami z różnych dziedzin życia,
- aktywność na lekcjach,
- systematyczność i pilność w nauce.

BARDZO DOBRY

- materiał został opanowany we właściwym zakresie problemowym, - samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą geograficzną w teorii i praktyce (odpowiedzi nie wychodzą poza obowiązujący program nauczania),
- duża szczegółowość w przedstawianiu faktów geograficznych,
- podejmowanie samodzielnej oceny zjawisk i faktów geograficznych,
- duża aktywność na zajęciach,
- w pracach pisemnych i w wypowiedziach ustnych właściwe używanie terminologii geograficznej,
- systematyczność i pilność w nauce

DOBRY

- materiał nie został w pełni opanowany i zrozumiany,
- materiał opanowany w zakresie podstaw programowych,
- w odpowiedziach ustnych lub pisemnych występują drobne błędy rzeczowe i merytoryczne,
- ograniczona umiejętność analizy problemu,
- poprawne stosowanie słownictwa i terminologii geograficznej,
- poprawne rozumienie i stosowanie pojęć geograficznych,
- poprawne przedstawianie związków przyczynowo-skutkowych,
- uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych.

DOSTATECZNY

- materiał został opanowany i zrozumiany w niewielkim stopniu,
- odpowiedzi ustne i pisemne tylko częściowo odpowiadają podstawowym zagadnieniom,

- zdarza się błędne używanie terminologii geograficznej,
- sporadyczne używanie właściwych pojęć,
- brak własnej oceny wydarzeń,
- niesamodzielność i odtwórczość w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych,
- bierna postawa na zajęciach,
- w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych ubogie słownictwo, błędne stosowanie terminologii geograficznej.

DOPUSZCZAJĄCY

- materiał został opanowany tylko w zakresie podstawowych wiadomości,
- ograniczone, częściowe przedstawianie pojęć geograficznych,
- poprawne rozumienie treści programowych przy znacznej pomocy nauczyciela,
- niewielkie umiejętności posługiwania się wiedzą w teorii i w praktyce,
- zaburzona umiejętność wskazywania związków przyczynowo-skutkowych,
- liczne błędy w rozumieniu i używaniu pojęć geograficznych,
- umiejętność właściwego doboru materiału, ograniczenie się do jednej płaszczyzny, częściowe odwrócenie procesu geograficznego,
- ubogie słownictwo, pełne uproszczeń i nieścistości,
- sporadyczna aktywność na lekcjach,
- sporadyczne przygotowywanie się do zajęć,
- odpowiedzi pisemne i ustne w dużej części nie na temat,

NIEDOSTATECZNY

- materiał nie został opanowany nawet w zakresie wiadomości podstawowych mimo znacznej pomocy nauczyciela,
- nieznajomość podstawowych faktów z zakresu geografii,
- brak umiejętności i stosowania wiedzy w teorii i praktyce,
- błędne rozumienie pojęć, złe ich stosowanie,
- prace pisemne i odpowiedzi ustne nie na temat,
- nie wypełnianie poleceń nauczyciela,

- brak odrobionych prac domowych,
- lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela,
- brak aktywności na lekcjach.

5. Zasady poprawiania ocen:

- a) Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub testu w terminie 14 dni od otrzymania pracy.
- b) Uczeń może poprawić ewentualnie oceny wyższe od niedostatecznej, ale po uzgodnieniu z nauczycielem.
- c) Uczeń, który był nieobecny na zapowiadającym sprawdzianie lub teście musi napisać pracę zaliczeniową (pod warunkiem, że jego nieobecność została usprawiedliwiona) w terminie 14 dni od powrotu do szkoły. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli był nieobecny w dniu pisania testu (sprawdzianu) i nie przedstawił usprawiedliwienia, a także gdy odmówił pisania pracy oraz gdy nie dotrzymał terminu poprawy ocen.
- d) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy;
- e) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek napisać sprawdzian (test) w innym terminie, ustalonym z nauczycielem;
- f) Nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawę ocen z kartkówki lub prac domowych.

6. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z powyższym PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o kryteria oceniania.
3. Wszystkie prace pisemne nauczyciel przechowuje w szkole, przy czym są one do wglądu dla uczniów i ich rodziców. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
4. Miesiąc przed końcem semestru (roku szkolnego) nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej ocenie niedostatecznej, dwa tygodnie przed końcem semestru (roku szkolnego o pozostałych ocenach.

7. Zasady oceniania ucznia o obniżonych możliwościach edukacyjnych:

- ograniczenie wymagań do umiejętności koniecznych,
- przygotowanie testów dostosowanych do możliwości ucznia (poziom konieczny), a w przypadku stosowania testów ogólnych uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą za 20 % możliwych do uzyskania punktów,
- wydłużenie czasu pracy na wykonanie zadania 5-10 minut
- wydłużenie czasu na nauczenie się pewnych partii materiału lub rozłożenie jej na mniejsze części,
  - kontrola poprawności odczytywanych poleceń,
  - dodatkowe wskazówki nauczyciela,
  - umożliwienie wielokrotnego poprawiania sprawdzianów,
  - umożliwienie ustnej poprawy sprawdzianu pisemnego.

Przy ocenianiu prac pisemnych uwzględnienie obniżonych kryteriów oceniania wg zasady przeliczania procentowego na ocenę:

poniżej 20% możliwych do uzyskania punktów – niedostateczny;

20% - 39% - dopuszczający;

40% - 54% - dostateczny;

55% - 70% - dobry;

71% - 89% - bardzo dobry;

90% - 100% - celujący.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA BIOLOGIA „PULS ŻYCIA”

Przedmiotowy system oceniania z biologii w Zespole Szkolno- Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Jedlinie- Zdroju opracowany jest w oparciu o:

- 1) Podstawę programową;
- 2) Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
- 3) Statut i WSO ;
- 4) Program nauczania biologii „Puls Życia” Nowa Era

1) Ocenianie wiadomości i umiejętności:

Oceniamy:

a. wiadomości przedmiotowe:

- Zgodnie z programem nauczania i kryteriami wynikającymi z podstaw programowych.

b. umiejętności przedmiotowe:

- planowanie prostych eksperymentów,
- analizowanie i interpretowanie wyników obserwacji i eksperymentów,
- gromadzenie danych,
- dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych,
- porównywanie i wnioskowanie,
- wykonywanie prostych wykresów, diagramów i ich interpretowanie,
- posługiwanie się środkami technicznymi,
- korzystanie z różnych źródeł informacji.

c. postawę ucznia i jego aktywność:

- pracę w grupie,
- dyskusję,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedzialność za podjęte zadania,
- kreatywność.

2) Formy podlegające ocenie:

a. odpowiedzi ustne

Ocena celująca: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, zawierająca treści wykraczające poza program nauczania, wskazująca na rzeczywiste zainteresowanie ucznia nauczaniem przedmiotem

Ocena bardzo dobra: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, prawidłowe argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie

Ocena dobra: odpowiedź samodzielna, bezbłędna, z dopuszczalnymi niewielkimi usterkami merytorycznymi, próba formułowania samodzielnych wniosków i ocen

Ocena dostateczna: odpowiedź niepełna, powierzchowna, z nielicznymi błędami rzeczowymi, które uczeń jest w stanie skorygować z pomocą nauczyciela

Ocena dopuszczająca: odpowiedź błędna, niesamodzielna, jednakże z pomocą nauczyciela uczeń jest w stanie udzielić odpowiedzi na proste pytania

Ocena niedostateczna: uczeń nie potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania nawet z pomocą nauczyciela

b. formy pisemne:

3. kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane),
4. testy, sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem),

Przylapanie ucznia na niesamodzielnej pracy podczas kartkówki, na sprawdzianie lub teście wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej oraz zakończeniem pracy. Przez niesamodzielną pracę należy rozumieć min.: odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie, itp.

c. wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w grupie, obserwacja doświadczeń i wyciąganie wniosków itp.).

Będą oceniane za pomocą tzw. „plusów” zapisanych w dzienniku. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi trzy plusy. Z kolei za brak jakiegokolwiek wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje „minusy”. Za trzy minusy ocena niedostateczna.

d). umiejętności doskonalone w domu (praca domowa).

Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje „minus”. Można mieć dwa minusy. Za każdy następny brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Za prawidłowe wykonanie zadania domowego uczeń dostaje plus. Za trzy plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą. Plusy i minusy wzajemnie się redukują.

e). prace dodatkowe (opracowanie referatu, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, okazy wzbogacające zbiory itp.) – uczeń otrzymuje ocenę w skali celujący – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający.

f). za czynny udział w zajęciach pozalekcyjnych związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości uczeń otrzymuje dodatkowe oceny (także celujące).

g) za sukcesy w konkursach przedmiotowych uczeń otrzymuje oceny bardzo dobrą lub celującą w zależności od rangi konkursu i zajętego miejsca

3. Kryteria oceniania:

a). W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę przeliczaną na oceny wg kryteriów:

niedostateczny   0 – 29 %

dopuszczający	30 – 49 %
dostateczny	50 – 69 %
dobry	70 – 89 %
bardzo dobry	90 – 100%

Dodatkowo może być zadanie na ocenę celującą.

b). Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji raz w semestrze tzw. nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, kartkówek). **Nieprzygotowanie musi być zgłoszone na początku zajęć.**

c) Oceny mają różną wagę: najważniejsze są ze sprawdzianów i za sukcesy w konkursach (waga 4), następnie z odpowiedzi ustnych i kartkówek (waga 3), aktywność na lekcji, prace dodatkowe (waga 2), zadania domowe, praca w grupach oraz prowadzenie zeszytu (waga 1). Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych.

4. Kryteria oceniania z biologii na poszczególne oceny:

CELUJĄCY:

- wiedza na poziomie znacznie przekraczającym wymagania programowe,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą biologiczną w teorii i praktyce,
- odpowiedzi ustne i pisemne świadczące o opanowaniu wiedzy we właściwym zakresie problemowym,
- posługiwanie się poprawnym językiem biologicznym,
- swobodne operowanie faktami, dostrzeganie między nimi związków, ukazywanie związków między zjawiskami z różnych dziedzin życia,
- aktywność na lekcjach,
- systematyczność i pilność w nauce.

BARDZO DOBRY

- samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą biologiczną w teorii i praktyce (odpowiedzi nie wychodzą poza obowiązujący program nauczania),
- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,

- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- duża aktywność na zajęciach,
- w pracach pisemnych i w wypowiedziach ustnych właściwe używanie terminologii biologicznej,
- systematyczność i pilność w nauce

DOBRY

- materiał nie został w pełni opanowany i zrozumiany,
- materiał opanowany w zakresie podstaw programowych,
- w odpowiedziach ustnych lub pisemnych występują drobne błędy rzeczowe i merytoryczne,
- ograniczona umiejętność analizy problemu,
- poprawne stosowanie słownictwa i terminologii biologicznej,
- poprawne rozumienie i stosowanie pojęć biologicznych,
- poprawne przedstawianie związków przyczynowo- skutkowych,
- uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych.

DOSTATECZNY

- materiał został opanowany i zrozumiany w niewielkim stopniu,
- odpowiedzi ustne i pisemne tylko częściowo odpowiadają podstawowym zagadnieniom,
- zdarza się błędne używanie pojęć biologicznych,
- sporadyczne używanie właściwych pojęć,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- brak własnej oceny wydarzeń,
- niesamodzielność i odtwórczość w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych,
- bierna postawa na zajęciach,
- w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych ubogie słownictwo,

DOPUSZCZAJĄCY

- materiał został opanowany tylko w zakresie podstawowych wiadomości,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- poprawne rozumienie treści programowych przy znacznej pomocy nauczyciela,
- niewielkie umiejętności posługiwania się wiedzą w teorii i w praktyce,
- zaburzona umiejętność wskazywania związków przyczynowo- skutkowych,
- ubogie słownictwo, pełne uproszczeń i nieścisłości,
- sporadyczna aktywność na lekcjach,
- sporadyczne przygotowywanie się do zajęć,
- odpowiedzi pisemne i ustne w dużej części nie na temat,

NIEDOSTATECZNY

- materiał nie został opanowany nawet w zakresie wiadomości podstawowych mimo znacznej pomocy nauczyciela,
- nieznanostwo podstawowych pojęć z zakresu biologii
- brak umiejętności i stosowania wiedzy w teorii i praktyce,
- prace pisemne i odpowiedzi ustne nie na temat,
- nie wypełnianie poleceń nauczyciela,
- brak odrobionych prac domowych,
- lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela,
- brak aktywności na lekcjach.

5. Zasady poprawiania ocen:

- a) Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub testu w terminie 14 dni od otrzymania pracy.
- b) Uczeń może poprawić ewentualnie oceny wyższe od niedostatecznej, ale po uzgodnieniu z nauczycielem.
- c) Uczeń, który był nieobecny na zapowiadany sprawdzian lub teście musi napisać pracę zaliczeniową (pod warunkiem, że jego nieobecność została usprawiedliwiona) w terminie 14 dni od powrotu do szkoły. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli był nieobecny w dniu pisania testu (sprawdzianu) i nie przedstawił usprawiedliwienia, a także gdy odmówił pisania pracy oraz gdy nie dotrzymał terminu poprawy ocen.
- d) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy;
- e) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek napisać sprawdzian (test) w innym terminie, ustalonym z nauczycielem;

f) Nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawę ocen z kartkówek lub prac domowych.

6. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z powyższym PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o kryteria oceniania.
3. Wszystkie prace pisemne nauczyciel przechowuje w szkole, przy czym są one do wglądu dla uczniów i ich rodziców. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
4. Miesiąc przed końcem semestru (roku szkolnego) nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej ocenie niedostatecznej, dwa tygodnie przed końcem semestru (roku szkolnego o pozostałych ocenach).

7. Zasady oceniania ucznia o obniżonych możliwościach edukacyjnych:

- ograniczenie wymagań do umiejętności koniecznych,
- przygotowanie testów dostosowanych do możliwości ucznia (poziom konieczny), a w przypadku stosowania testów ogólnych uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą za 20 % możliwych do uzyskania punktów,
- wydłużenie czasu pracy na wykonanie zadania 5-10 minut
- wydłużenie czasu na nauczenie się pewnych partii materiału lub rozłożenie jej na mniejsze części,
- kontrola poprawności odczytywanych poleceń,
- dodatkowe wskazówki nauczyciela,
- umożliwienie wielokrotnego poprawiania sprawdzianów,
- umożliwienie ustnej poprawy sprawdzianu pisemnego.

Przy ocenianiu prac pisemnych uwzględnienie obniżonych kryteriów oceniania wg zasady przeliczania procentowego na ocenę:

poniżej 20% możliwych do uzyskania punktów – niedostateczny;

20% - 39% - dopuszczający;

40% - 54% - dostateczny;

55% - 70% - dobry;

71% - 89% - bardzo dobry;

90% - 100% - celujący.

Przedmiotowy system oceniania z przyrody w Zespole Szkolno- Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Jedlinie- Zdroju opracowany jest w oparciu o:

1. Podstawę programową;
2. Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
3. Statut i WSO ;
4. Program nauczania przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej „ Tajemnice przyrody” wydawnictwa Nowa Era

I. CEL OCENY Przedmiotem oceny jest

1. Aktualny stan wiedzy ucznia i jego umiejętności.
2. Tempo przyrostu wiadomości i umiejętności.
3. Stosowanie wiedzy przyrodniczej w praktyce.
4. Logiczne myślenie, rozumowanie i kojarzenie faktów.
5. Aktywność i postawa.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

Na lekcjach przyrody oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumienie pojęć przyrodniczych.
2. Stosowanie języka przyrodniczego.
3. Samodzielne lub w grupie przeprowadzanie doświadczeń.
4. Samodzielne lub w grupie przeprowadzanie obserwacji i wnioskowań.
5. Stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w sytuacjach typowych.
6. Rozwiązywanie zadań problemowych.
7. Aktywność na lekcji i poza nią oraz wkład pracy ucznia.
8. Praca w grupach.
9. Prowadzenie zeszytu

III. Formy podlegające ocenie:

b. odpowiedzi ustne

Ocena celująca: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, zawierająca treści wykraczające poza program nauczania, wskazująca na rzeczywiste zainteresowanie ucznia nauczaniem przedmiotem

Ocena bardzo dobra: odpowiedź samodzielna, pełna i bezbłędna, prawidłowe argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie

Ocena dobra: odpowiedź samodzielna, bezbłędna, z dopuszczalnymi niewielkimi usterkami merytorycznymi, próba formułowania samodzielnych wniosków i ocen

Ocena dostateczna: odpowiedź niepełna, powierzchowna, z nielicznymi błędami rzeczowymi, które uczeń jest w stanie skorygować z pomocą nauczyciela

Ocena dopuszczająca: odpowiedź błędna, niesamodzielna, jednakże z pomocą nauczyciela uczeń jest w stanie udzielić odpowiedzi na proste pytania

Ocena niedostateczna: uczeń nie potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania nawet z pomocą nauczyciela

b. formy pisemne:

1. kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane),
2. testy, sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem),

Przylapanie ucznia na niesamodzielnej pracy podczas kartkówki, na sprawdzianie lub teście wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej oraz zakończeniem pracy. Przez niesamodzielną pracę należy rozumieć min.: odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie, itp.

c. wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi

na lekcji, praca w grupie, obserwacja doświadczeń i wyciąganie wniosków itp.).

Będą oceniane za pomocą tzw. „plusów” zapisanych w dzienniku. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi trzy plusy. Z kolei za brak jakiegokolwiek wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje „minusy”. Za trzy minusy ocena niedostateczna.

d). umiejętności doskonalone w domu (praca domowa).

Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje „minus”. Można mieć dwa minusy. Za każdy następny brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Za prawidłowe wykonanie zadania domowego uczeń dostaje plus. Za trzy plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą. Plusy i minusy wzajemnie się redukują.

e). prace dodatkowe (opracowanie referatu, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, okazy wzbogacające zbiory itp.) – uczeń otrzymuje ocenę w skali celującej – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający.

f). za czynny udział w zajęciach pozalekcyjnych związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości uczeń otrzymuje dodatkowe oceny (także celujące).

g) za sukcesy w konkursach przedmiotowych uczeń otrzymuje oceny bardzo dobrą lub celującą w zależności od rangi konkursu i zajętego miejsca

IV. Kryteria oceniania:

a). W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę przeliczaną na oceny wg kryteriów:

niedostateczny	0 – 29 %
dopuszczający	30 – 49 %
dostateczny	50 – 69 %
dobry	70 – 89 %
bardzo dobry	90 – 100%

Dodatkowo może być zadanie na ocenę celującą.

b). Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji dwa razy w semestrze tzw. nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, kartkówek). **Nieprzygotowanie musi być zgłoszone na początku zajęć.**

c) Oceny mają różną wagę: najważniejsze są ze sprawdzianów i za sukcesy w konkursach (waga 4), następnie z odpowiedzi ustnych i kartkówek (waga 3), aktywność na lekcji, prace dodatkowe (waga 2), zadania domowe, praca w grupach oraz prowadzenie zeszytu (waga 1). Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych.

V. Kryteria ocen z przyrody:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych,
- umie formułować i dokonywać analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- proponuje nietypowe rozwiązania,
- osiąga sukcesy w konkursach szczebla wyższego niż szkolny.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- w pełni spełnia wymagania z poziomu rozszerzającego i dopełniającego,
- potrafi biegle i samodzielnie używać sformułowań przyrodniczych,
- projektuje doświadczenia i je prezentuje,

- dostrzega i ocenia związki dotyczące zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebieg procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia je,
- rozwiązuje problemy.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania poziomu koniecznego i podstawowego,
- ponadto podejmuje udane próby rozwiązywania niektórych zadań i problemów z poziomu rozszerzającego i dopełniającego,
- poprawnie używa podręczników z zakresu wiedzy przyrodniczej oraz pomocy naukowych,
- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrody
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody, posługując się terminologią przyrodniczą.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania z poziomu podstawowego i koniecznego,
- rozpoznaje i ocenia postawy człowieka wobec środowiska przyrodniczego,
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym, potrafi je opisać,
- posługuje się mapą jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania przy pomocy nauczyciela typowych zadań i problemów,
- potrafi korzystać przy pomocy nauczyciela z innych źródeł wiedzy.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- w zakresie przewidzianym podstawą programową wykazuje się znajomością i zrozumieniem podstawowych pojęć,

- rozwiązuje przy pomocy nauczyciela typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- przy pomocy nauczyciela potrafi korzystać z różnych źródeł informacji – mapy, globusa,
- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody,
- posiada, przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska przyrodniczego.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń , który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, które są potrzebne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać problemów przedmiotowych o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie zna podstawowych określeń przyrodniczych.

5. Zasady poprawiania ocen:

- Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub testu w terminie 14 dni od otrzymania pracy.
- Uczeń może poprawić ewentualnie oceny wyższe od niedostatecznej, ale po uzgodnieniu z nauczycielem.
- Uczeń, który był nieobecny na zapowiadającym sprawdzian lub teście musi napisać pracę zaliczeniową (pod warunkiem, że jego nieobecność została usprawiedliwiona) w terminie 14 dni od powrotu do szkoły. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli był nieobecny w dniu pisania testu (sprawdzianu) i nie przedstawił usprawiedliwienia, a także gdy odmówił pisania pracy oraz gdy nie dotrzymał terminu poprawy ocen.
- W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy;
- Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek napisać sprawdzian (test) w innym terminie, ustalonym z nauczycielem;
- Nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawę ocen z kartkówki lub prac domowych.

6. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

- Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z powyższym PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.
- Oceny cząstkowe są jawne, oparte o kryteria oceniania.
- Wszystkie prace pisemne nauczyciel przechowuje w szkole, przy czym są one do wglądu dla uczniów i ich rodziców. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
- Miesiąc przed końcem semestru (roku szkolnego) nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej ocenie niedostatecznej, dwa tygodnie przed końcem semestru (roku szkolnego) o pozostałych ocenach.

7. Zasady oceniania ucznia o obniżonych możliwościach edukacyjnych:

- ograniczenie wymagań do umiejętności koniecznych,
- przygotowanie testów dostosowanych do możliwości ucznia (poziom konieczny), a w przypadku stosowania testów ogólnych uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą za 20 % możliwych do uzyskania punktów,
- wydłużenie czasu pracy na wykonanie zadania 5-10 minut
- wydłużenie czasu na nauczenie się pewnych partii materiału lub rozłożenie jej na mniejsze części,
- kontrola poprawności odczytywanych poleceń,
- dodatkowe wskazówki nauczyciela,
- umożliwienie wielokrotnego poprawiania sprawdzianów,
- umożliwienie ustnej poprawy sprawdzianu pisemnego.

Przy ocenianiu prac pisemnych uwzględnienie obniżonych kryteriów oceniania wg zasady przeliczania procentowego na ocenę:

poniżej 20% możliwych do uzyskania punktów – niedostateczny;

20% - 39% - dopuszczający;

40% - 54% - dostateczny;

55% - 70% - dobry;

71% - 89% - bardzo dobry;

90% - 100% - celujący.

